

Jak rozmawiać o „Niebieskim wielorybie”?

W ostatnim czasie przez media przeszła fala informacji o nowym zagrożeniu w internecie – „Niebieskim Wielorybie”, „grze”, która zachęca dzieci do samookaleczeń i innych zachowań autodestrukcyjnych, a w konsekwencji do popełnienia samobójstwa. Z dostępnych analiz tego zjawiska, dokonanych przez organizacje zajmujące się bezpieczeństwem dzieci i młodzieży w internecie, wiemy, że informacja na temat istnienia „gry” „Niebieski wieloryb”, nie jest prawdziwa.

Faktycznie, w listopadzie 2015 roku na rosyjskim portalu społecznościowym Vkontakte miał miejsce incydent, w którym kilku nastolatków przyznało się do rozmów o śmierci i angażowania się w różne zadania, które mieli mieć zlecane przez „opiekuna”. Do maja 2016 roku w tej sprawie został aresztowany tylko jeden 21-letni mężczyzna podejrzany o wcielanie się w rolę „opiekuna”, który do tej pory nie został skazany z powodu braku dowodów przestępstwa. Mimo to, od tego czasu media rosyjskie kilkakrotnie publikowały artykuły na temat rozprzestrzeniania się gry, twierdząc, że przyniosła ona śmiertelne żniwo w postaci wielu samobójstw nieletnich. W październiku 2016 r portal społecznościowy Vkontakte zarejestrował 232 000 publikacji hashtagu #BlueWhale w Rosji i zidentyfikował tysiące botów, które generowały ten wpis.

Fakt tak szerokiego zaistnienia tego tematu również w mediach i w internecie w Polsce, wraz z dodatkowymi materiałami opisującymi instrukcje autodestrukcyjnych zachowań, wywołał ciekawość i niepokój dzieci i młodzieży oraz strach i bezradność wśród części dorosłych.

Wobec licznych zapytań rodziców, nauczycieli i mediów o to, jak podejmować ten temat, żeby zapewnić dzieciom bezpieczeństwo, podpowiadamy:

Jak rozmawiać z dziećmi? Wskazówki dla rodziców i opiekunów

Przede wszystkim warto zwrócić uwagę na **język przekazu, który powinien pozostać neutralny emocjonalnie**, aby nie wywołać sensacji i wtórnego zainteresowania się tematem „Niebieskiego Wieloryba”. Młodzi ludzie wiedzą już o tym zjawisku, gdyż jest to temat szeroko poruszany w mediach, także w internecie.

Zasadne w takiej sytuacji jest **zwrócenie uwagi dzieci i młodzieży na aspekt manipulacji informacjami w internecie** oraz wpływ na ich odbiorców, gdyż popularność „Niebieskiego wieloryba” oraz jej konsekwencje w postaci silnych emocji, zainteresowania tym tematem oraz podejmowania różnych działań pod jego wpływem, są jasnym dowodem na to, że tego typu manipulacja może mieć silny wpływ na całe społeczeństwa. W rozmowach z dziećmi i młodzieżą

warto podkreślić, że zachowania autodestrukcyjne nie rozwiązują problemów, a dokonane z ciekawości i tak mogą być niebezpieczne dla zdrowia i życia.

Warto również **skierować uwagę dzieci na fakt, że poszukiwanie osób zlecających zadania w internecie może również być niebezpieczne, gdyż taki mechanizm mogą wykorzystać różni sprawcy.** Ważne jest także, aby rozmawiać z dziećmi i młodzieżą na różne inne tematy, np. ryzykownych zachowań, niebezpiecznych kontaktów w sieci, czy szkodliwych treści. i zapoznawać je z różnymi możliwościami poszukiwania pomocy w trudnych sytuacjach. **Warto przekazać informację o bezpłatnym i anonimowym Telefonie Zaufania dla Dzieci i Młodzieży [116 111](tel:116111).**

W razie pytań, rodzice i kadra szkolna mogą skorzystać ze wsparcia konsultantów Telefonu dla Rodziców i Nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci [800 100 100](tel:800100100).

Dlaczego warto umiejętnie rozmawiać o zjawiskach typu „Niebieski Wieloryb”

Problem samookaleczeń i innych działań autodestrukcyjnych u dzieci i młodzieży jest realnym zjawiskiem, które powinno być przedmiotem zainteresowania rodziców i profesjonalistów pracujących z dziećmi, jednak podejmowanie tematu w atmosferze skandalu i fałszywych informacji o „Niebieskim wielorybie” może mieć konsekwencje.

1. Może zachęcać dzieci i młodzież do podejmowania ryzykownych zachowań online, np. wzbudzić ciekawość i nadmierne zainteresowanie zachowaniami autodestrukcyjnymi oraz niebezpiecznymi treściami przedstawiającymi pornografię, okrucieństwo i przemoc, etc.
2. Może zachęcać dzieci i młodzież do podejmowania autodestrukcyjnych zachowań, np. samookaleczeń, prób samobójczych.
3. Może sprawiać, że dzieci, które się samookaleczają, zamiast szukać pomocy będą utwierdzać się w przekonaniu, że takie zachowanie jest właściwe i modne.
4. Może sprawiać, że dzieci będą poszukiwały kontaktu z „opiekunami”, którzy w tej „grze” pełnią funkcję osób zlecających zadania, związane z zachowaniami autodestrukcyjnymi. Mogą ulec psychomanipulacji ze strony osób, które będą miały wobec nich złe intencje i wcielią się w rolę takiego „opiekuna” online (np. osoby wykorzystujące seksualnie dzieci, osoby zaburzone psychicznie, etc.).
5. Może sprawiać, że dzieci i młodzież będą angażować się „dla żartu” w mechanizm zlecania określonej osobie podobnych zadań, przez co mogą się przyczynić do różnych tragedii.
6. Będą same promowały informację o „grze” i przykładały się do tego, aby jej szkodliwość dotykała inne osoby.